

TIEDOKSI

Kansantaloustieteen päivät helmikuussa Jyväskylässä

Taloustieteellinen Yhdistys järjestää XXXIX Kansantaloustieteen päivät Jyväskylässä 9.–10.2.2017. Konferenssipaikkana on Jyväskylän yliopisto. Päivien Plenum-esitelmän pitää Toronton yliopiston professori Heski Bar-Isaac, jonka tutkimusala on toimialan taloustiede. Lukuvuoden 2016–2017 Bar-Isaac toimii vieraillevana professorina London Business Schoolissa. Teemasession päävetäjänä toimii Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun professori Jukka Pekkarinen.

Alfred Kordelinin palkinto Markus Jäntille

Alfred Kordelinin säätiö jakoi 6.11.2016 palkinnon kolmelle henkilölle kannustuksena ja tunnustuksena suomalaisen sivistyksen hyväksi tehdystä työstä. Yksi palkinnon saajista on professorina Helsingin yliopistossa ja Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa työskentelevä Markus Jäntti.

Palkintoa säätiö perustelee seuraavasti: ”Jäntti on taloustieteen huippujournaaleissa julkaiseva ahkera ja antaumuksellinen tutkija. Välittömästi sen jälkeen, kun hän oli väitellyt valtiotieteiden tohtoriksi 1993, hän julkaisi paljon referoidun tutkimuksen taloustieteen ykköslehdessä *American Economic Review*:ssä. Tässä vertailevassa tutkimuksessa Yhdysvaltain ja Ruotsin ylisukupolvisesta taloudellisesta

liikkuvuudesta hän osoitti yhdessä taloustieteen professori Anders Björklundin kanssa vääräksi yleisen luulon, jonka mukaan taloudellinen liikkuvuus olisi USA:ssa suurempaa kuin muissa rikkaissa maissa. Tämän jälkeen Jäntti on julkaissut kymmeniä tutkimuksia taloustieteen parhaissa lehdissä käyttäen paljon kansainvälisiä vertailuaineistoja. Jäntti osallistuu aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun: hän ei pelkää ottaa kantaa ja on usein toisinajattelija taloustieteilijöiden joukossa.”

Palkinnon suuruus on 30 000 euroa. Muut palkinnon saajat ovat toimittaja ja tietokirjailija Rauli Virtanen, kuvataiteilija Antti Tanttua ja suomen ja sen sukukielten tutkija Kaisa Häkkinen.

Tunnustuspalkinto Nelli Valmarille

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö on myöntänyt Etlan tutkijalle KTT Nelli Valmarille tunnustuspalkinnon korkealaatuisesta väitöskirjastaan ”*Essays on Estimating Production Functions*”.

Taloustieteen alaan kuuluva väitöskirja tarkastettiin Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulussa joulukuussa 2014. Vastaväittäjänä toimi Frédéric Warzynski Aarhusin yliopistosta ja kustoksena professori Matti Pohjola. Väitöskirjasta julkaistiin esittely Kansantaloudellisen aikakauskirjan numerossa 1/2015.

Tieteen päivät tammikuussa

Tieteen päivät on suurelle yleisölle suunnattu kaikki tieteenalat kattava tiedetapahtuma, jossa eri alojen tutkijat kertovat laaja-alaisesti tietees- tä ja tutkimuksesta sekä tieteen mahdollisuuksista. Tieteen päivät järjestetään Helsingissä viisipäiväisinä joka toinen vuosi tammikuussa. Muissa yliopistokaupungeissa järjestetään kaksipäiväisiä Tieteen päiviä. Seuraavat Tieteen päivät 2017 järjestetään Helsingissä keskiviikosta sunnuntaihin 11.1.–15.1.2017.

Ohjelman runkona toimii tietyn teeman ympärille rakentuva luento-ohjelma, jossa valittua teemaa lähestytään eri näkökulmista. Ohjelma sisältää keskusteluja ja väittelyitä, erikoiseminaareja, näyttelyitä, uutuuskirjoja ja planetaarioesityksiä. Päivien yhteydessä jaetaan myös palkintoja, esimerkiksi Vuoden tiedekirja ja Vuoden professori. Vuoden 2017 tieteen päivien ohjelma punoutuu vapauden ja sen rajojen ympärille. Toisena isona teemana ohjelmassa näkyy Suomen itsenäisyyden 100-vuotias historia. Lisätietoja ohjelmasta löytyy osoitteesta <http://www.tieteenpaivat.fi/fi/tieteenpaivat>.

Tieteen päivien järjestäjätahot ovat Tieteellisten seurain valtuuskunta, Suomen Kulttuurirahasto, Suomalainen Tiedeakatemia, Finska Vetenskaps-Societeten – Suomen Tiedeseura, Teknillisten Tieteiden Akatemia ja Svenska Tekniska Vetenskapsakademien i Finland. Päiviä tukevat lisäksi Tieteen tiedotus ry ja Koneen Säätiö.

Suomen Pankki otti kantaa taloustieteen kehittämistarpeisiin Suomessa

Suomen Pankki julkaisi 14.11.2016 kannanoton, jossa kiinnitettiin vakavaa huomiota tutkijakoulutettujen ekonomistien puutteeseen makrotaloustieteessä sekä pankki- ja rahoitus- toimialan tutkimuksessa. ”Vaarana on, että näiden alojen laadukas opetus ja tutkimus Suomessa sulavat kokonaan pois”, pankin kannanotossa todetaan. Pitkällä aikavälillä tilanne uhkaa talouspoliittisen analyysin ja valmistelutyön laatua. Kansainvälinen rekrytointi voi helpottaa tilannetta, mutta ulkomainen tohtorien tarjonta ei voi korvata kotimaista asiantunte- musta. ”Suomi tarvitsee lahjakkaita nuoria suomalaisia taloustieteen tohtoreita talouspoliitti- seen valmistelutyöhön.”

Riittämätön panostus on iso ongelma muil- lakin taloustieteen erikoisaloilla, mikä on riski näiden alojen asiantuntemusta tarvitsevalle yhteiskuntapolitiikan valmistelulle. Kannan- otossa viitataan muun muassa suurten tilasto- aineistojen käytön lisääntymiseen.

Uusi Tiedebarometri on ilmestynyt

Luottamus yliopistoihin ja yleensäkin tiedeyh- teisöön on pysynyt suomalaisten keskuudessa korkeana. Ainoastaan poliisi ja puolustusvoi- mat menevät yliopistojen ja korkeakoulujen edelle. Tämän tuloksen vahvistaa uusin Tiede- barometri, joka julkaistiin 19.10.2016 ([http:// www.tieteentiedotus.fi/files/Tiedebarometri _2016.pdf](http://www.tieteentiedotus.fi/files/Tiedebarometri_2016.pdf)).

Tiedebarometri on Tieteen tiedotus ry:n teettämä asennekartoitus, joka mittaa kansa- laisten suhdetta tieteeseen. Tutkimus toiste- taan kolmen vuoden välein. Aiemmat tutki-

mukset ovat vuosilta 2001, 2004, 2007, 2010 ja 2013.

Tieteenaloista lääketiede kiinnostaa kansalaisia kaikkein eniten. Kansalaiset uskovat myös tieteen pystyvän ratkaisemaan ongelmia tautien ehkäisyssä ja ihmiselämän pidentämisessä. Sen sijaan tieteestä ei uskota olevan apua rauhan edistämisessä työttömyyden vähentämisestä puhumattakaan.

Strategisen tutkimuksen teemat vuosille 2017 ja 2018

Valtioneuvosto päätti yleisistunnonsaan 6.10.2016 strategisen tutkimuksen neuvoston (STN) tekemän aloitteen pohjalta vuosien 2017 ja 2018 strategisen tutkimuksen teemat.

Vuoden 2017 teema on *muuttuva yhteiskunta ja kansalaisuus globaalissa murroksessa*. Teemassa toteutettavan tutkimuksen on tarkoitus valaista tietotarpeita ja haasteita, joita globaalit muutokset aiheuttavat suomalaisen poliittisen järjestelmän toimivuuteen ja vakauteen. Siinä voidaan tutkia esimerkiksi globaalien talouden muutoksia ja niihin liittyviä hallinnan haasteita (Euroopan integraatioon ja kansainvälisiin kauppasopimuksiin liittyvät kysymykset) tai työmarkkinaosapuolten roolia parlamentaarissa järjestelmässä (päättövallan rajat, korporatiivisten järjestelmien luonne).

Vuoden 2018 teema on *uudistu tai surkastu – resurssit ja ratkaisut*. Teemassa toteutettava tutkimus etsii ratkaisuja siihen, miten yhteis-

kunnassa voitaisiin parhaiten tukea uudistumista ja sen edellytyksiä. Teemassa voidaan tutkia esimerkiksi tietovarantojen innovatiivista hyödyntämistä, korkean teknologian tuotteita ja palveluita tuottavien yritysten synnyttämistä, toimintaedellytyksiä ja elinkaarta, ilmastomuutoksen vaikutusten hallintaa ja teknologisen kehityksen haasteiden ja riskien hallitsemista.

Strategisella tutkimuksella tarkoitetaan pitkäjänteistä, ongelmakeskeistä ja tieteellisesti korkeatasoista yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnan toimintojen kehittämistä palvelevaa tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnan haasteisiin ja ongelmiin.

Taloustieteet eivät nouse erikseen esille tiedebarometrin tuloksissa. Nykyisistä tutkijoista hyvin monet tunnistavat Esko Valtaojan, kun taas taloustieteilijöistä tunnustetaan vain Sixten Korkman ja Bengt Holmström. Menneistä tieteenharjoittajista monet tunnistavat A.I. Virtasen, mutta taloustieteilijöistä eivät ketään, ellei sellaisiksi lueta Pehr Kalmia (1716–1779) ja J.V. Snellmania (1806–1881).

Valtaosa kansalaisista katsoo, että panostus tieteeseen antaa korkean tuoton, vaikka se vaatiikin paljon voimavaroja. Myös perustutkimus nähdään elintärkeäksi, koska se on kaiken soveltavan tutkimuksen perusta. Vain hyvin pieni osa vastaajista pitää tutkimusrahoitusta riittävänä.

